

paa alle Omraader. Ser jeg hen til alt dette, skjønner jeg ikke rettere, end at nærværende Lovforslag endnu har en lang Fremtid for sig, jeg frygter for, at det endnu ikke er modent, og at det i det Mindste ikke kan blive det paa 8 Dage. Jeg har endnu kun et Par Bemærkninger at tilføje, og de angaa den Benyttelse, som den ærede Minister gjør af sin administrative Myndighed lige overfor de større Præstefald. Det har jo nemlig i de senere Aar ikke været sjældent, at der er blevet henlagt Beløb fra vedkommende Præstefald til Formaal, som dog laa indenfor vedkommende Menigheds Grændser, nemlig til nye Kalds Oprettelse og til Udskillelse af Sogne, saaledes at en Del af et Sogn blev lagt hen til Dele af et andet — det har, som man har set, ikke været sjældent, men jeg ser ganske vist ikke, med hvilken Ret det er sket. At man har fundet sig deri, betyder ikke, at man har givet sit Minde dertil, og jeg kjenner i al Fald ikke de Lovbestemmelser, ifølge hvilke denne Fremgangsmaade er bleven brugt, hvis man da ikke vil begrunde den ved, at den har opnaaet en vis Sædvaneret. Den ærede Minister gaar imidlertid nu meget videre og tager fra de større Præstefald overensstemmende med den Grundætning, at det er skadeligt for det religiøse Liv, at Præsterne have altfor Meget at leve af — det siges udtrykkelig i Betænkningen — og lægger Beløbet til de saakaldte kirkelige Formaal. Det er imidlertid erkendt af en tidligere Regjering — jeg tror, Monrad dengang var Kultusminister, at dette maatte ikke ske uden igjennem Lov. Han foreslagde nemlig i Landstinget den 3die Oktober 1860 et Lovforslag, der gik i den Retning, og hvis § 4 udtrykkelig søger Bemyndigelse til at tage fra Præstefaldene og lægge hen til andre Formaal, men Pengene, der bleve lagte hen til disse andre Formaal, skulde kun kunne benyttes efter Bevillingsmagtens Samtykke. Det synes mig derfor, at den høitærede Minister ikke alene er kommen i Strid med tidligere Sædvaner, idet han lægger hen til kirkelige Formaal i Almindelighed og ikke indenfor selve Kaldenes Grændse alene, men at han ogsaa er kommen i Strid med den Opfattelse, som tidligere Regjeringer have haft. Det er muligt, at der eksisterer en Lovbestemmelse fra Christian den V. Tid — jeg har ikke saa ganske haft Leilighed til at granske den igjennem fra Ende til anden — som kunde give Bemyndigelse dertil, jeg kjenner ikke og har heller ikke hørt, at Andre kjende en saadan Bestemmelse, men hvis der var en saadan, vilde det være meget ønskeligt at faae den at høre. Den høitærede Minister vil maasse henvise til, at

noget Saadant er sket af hans Formænd, men det stiller sig saa uheldigt, at der kun kan nævnes et Exempel derpaa, det ser ud, som om der var 3, men i Virkeligheden er der kun et, idet der nemlig under 27de Marts 1874 er fra Bislev Sognestald i Ribe Stift henlagt Midler til almindelige Formaal. Men selv om man nu har overfjet det dengang, saa siger det Intet, thi dermed er ikke givet, at det var rigtigt, og den høitærede Minister gaar jo meget rask tilværks, thi, som det vil ses, er der 11 Steder, hvor han har ment i meget kort Tid, at det var fornødent at lægge hen til kirkelige Formaal. Man har spurgt, hvad han vilde anvende disse Penge til, men jeg ser ikke, at der er givet noget virkeligt Svar derpaa. Han gaar ud fra, at nærværende Lovforslag bliver til Lov, men det er jo i alt Fald usikkert, det er Noget, man ikke saa ganske kan bygge paa. Hvis altsaa den høitærede Minister har en udtrykkelig Bestemmelse, til hvilken han kan støtte sig, saa er det godt, at den kommer frem, for at man kan faae den No i Sindene overfor Anvendelsen af disse Midler, som Mange maasse ellers kunde savne. Jeg haaber derfor, at den høitærede Minister ikke alene vil gjøre rede for, med hvilken Ret det er sket, at man tager Noget fra Kaldene og benytter det indenfor de hidtil værende Menigheder — jeg veed nok, at han har nogle Aars Sædvaneret derfor — men at han ogsaa vil gjøre rede for, efter hvilken Lovbestemmelse han mener at kunne tage fra de større Kald vilkaarlige Summer og lægge dem hen til kirkelige Formaal i Almindelighed, og hvad han egentlig har i Sinde at benytte disse Midler til. Jeg sagde før, at han kun havde et Exempel at støtte sig til, men at det faae ud, som om der var 3. Jeg behøver ikke at begrunde dette, thi det oplyses jo i selve Bilaget, at de Midler, som den daværende Minister i 1857 har taget og lagt til kirkelige Formaal, var aldeles ikke ved Kirken, men ved Skolen, det er noget Andet.

Bagger: Det ærede Medlem, der nu satte sig, rettede et Spørgsmaal til den høitærede Minister angaaende den Fremgangsmaade, eller hvad jeg skal kalde det, fra Ministerens Side, som har fundet Omtale — dels i den Skrivelse fra den nævnte Minister, der er aftrykt som Bilag I til Landstingets Betænkning, dels findes omtalt i Finantsudvalgets Betænkning under Kultusministeriet, nemlig Side 365. Da jeg aldeles ikke veed, hvorledes den høitærede Minister vil stille sig med Hensyn til Besvarelsen heraf, skal jeg tillade mig fortellig at fremstille, hvorledes denne Sag stiller